

તા. ૪લાલ બુલાખાદાસ બુકસેલર.

ચીનીરાડ—અમદાવાદ.

આવૃત્તી ૩ ક્રી

પ્રત ૪૦૦૦.

અમદાવાદ.

શાહપુર નવીચોળમાં આવેલા શ્રી 'પ્રગલ્ભિતાર્થ' મુદ્રાલય
પ્રેસમાં પ્રેસ કાળાભાષા દક્ષપતરામે છાપ્યું.

સને ૧૯૨૦.

સને ૧૯૭૭.

કિંમત ૦-૨-૦.

ક આદ્યાહ ઉતરે આગમે

- કે હાથમાં લઈ લાલ લાકડી ગોવાલણ હોકે જાઉંરે;
કે આદ્યાહ ઉતરે આગમે મેં ક્યામસ દેખન જાઉંરે.
કે હાથમાં લઈ ગુલામજી મેં માલન હોકે જાઉંરે,
કે પુલકારનો ધાધરો સાળુડે કરુખી કારરે,
કે કલ્યાં કાંખી અણવટ વાંછવા ઝાઝરનો ઝમકારરે,
કે હાથે બાળુબંધ બેરખા એને દશે આંગણાએ વેઢરે;
કે કાને કલાકુચ શોભતાં એને ઝમુકે ઝાલરે.
કે કોરે તે પાટીમાં શોભતાં એને કંઠે અઠાવળ હારરે,
કે લાલા તે ગજનું કાપડું એને ગજ મોતીનો હારરે,
કે કાને તે વાળાઓ શોભતી એને ટીલડી તપે લલાટરે,
કે બાલે મોતી પરાવ્યાં જાણે ઉઘ્યો સુરજ બાણુરે;
કે ભોટી મટકીમાં દહીં જમાયો દુધ લીયો મણુ ચારરે,
કે ચાલી ગુજરીયા દહીં બેચનકું આદ્યાહકે દરખારરે,

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૌપીરાહિત વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૧૩૧ વાર્ષિક

પુસ્તકનું નામ દર્શનચમન

વિષય ૪- : ૧૨૧

કે અપર હોય કોઈ મહીયર હોય કોઈ હોયને મીઠાં દુધરે,
 કે સાસુ કહે તુમ સુણો ગુજરીયાં લશ્કરમે' મત જાવરે,
 કે દીલ્લી શહેરકા બાદશાહ તુજે રખે જાખલ માંહયરે,
 કે સાસુનાં વાર્યાં ન કરે વહુ મહી વેચવાને જાવરે,
 કે હાટે મોઢા હાટ વાણીઆ ને ચોરે મોહયા ચોખદારરે,
 કે જે દેખે તે મોહી રહયા બાદશાહ સરખા માંહરે
 કે ચલી ગુજરીયાં હદી' બેચનકુ ચાલી લાલ જાવરે,
 કે સીપાઇ બચ્ચાને ચોગી લગાઇ જીવળન હુવા હેરાનરે,
 કે આપને લશ્કરમે' એસી મહીયારીને એસા ન કોનકા દુધરે,
 કે બાદશાહકું તો ખબર હુધએ ગુજરી દેખન આપારે,
 કે બલીયાં ગલીયાં કયા પીરના ગોરી બેઠા પડદા માંહેરે,
 કે બલીયાંરે ગલીયાં બહોત બહેરી તેરે પડેકુ લગા દહિ' આગરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તમે સુણો અમેરી ખાતરે,
 કે હાથ કથીરમે' કયા પહેરના ગોરી પેરા સોના રંરે,
 કે હાથ કથીર મેરે બોત બલી તેરે સોનેકુ લગા દહિ' આગરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી ખાતરે,
 કે કાળી કામળમે' કયા પહેરના ગોરી પહેરો દલણી ચીરરે,
 કે કાળી કામળ મેરે બહોત બલી તેરે ચીરકું લગા દહિ' આગરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી ખાતરે,
 કે થેંશ જાસમે' કયા ખાના ગોરી ખાવને નાન પુલાવરે,
 કે નાન પુલાવમે' રયા ખાના મેરા હીંદુકા અવતારે,

કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે મકના હાથી અજબ બન્યા ગોરી હાથી દેખન આવરે,
 કે તેરા હાથમેં ક્યા દેખના આરે ઘેર ભૂરી ભેંસરે,
 કે ટંકે સવામણ દુધ કરે તારા હાથીથી બલેરી ખારી ભેંસરે,
 કે દહી દુધડી નદી ચલાવું માખન બાધુ પાળરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે મારો કુંવર અજબ બન્યોરે કુંવર દેખન આવરે,
 કે તેરા કુંવરમેં ક્યા દેખના મેરા બચુકા જોવાલરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે મેરી સોગણેં રાણીઓ ખુબ બની તે રાણીઓ દેખન આવરે,
 કે તેરી રાણીઓમેં ક્યા દેખના મેરે પાણી બરે પનીવારે,
 કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે મેરા ઘોડા અજબ બન્યા ગોરી ઘોડા દેખન આવરે,
 કે તેરે ઘોડેમેં ક્યા દેખના મેરે ઘેર ગવરી ગાયરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે મેરી મુઝો અજબ બની ગોરી મુઝાપર મોહી આવરે,
 કે તેરી મુઝેમેં ક્યા દેખના મેરા બકરા જેસા પુછરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,

६ कीय तमाइ सासइ ने कीया पुरुष धर नाररे,
 ६ गढमाउल भाइ कांसरेने बंदा पुरुष धर नाररे,
 ६ हींदवाणी पुं हरामजही आदशाहकं देवे जवाभरे,
 ६ आदशाह देवे सुख गुजरी पुम सुखो अमारी आतरे,
 ६ काख देसनी गोवावछाने शुं ते तमाइं नामरे,
 ६ गढमाउलनी गोवावछाने मेना गुजरी भाइं नामरे,
 ६ हींदवाणी पुं हरामजही आदशाहकं देवे जवाभरे,
 ६ आदशाह देवे सुख गुजरी पुम सुखो अमारी आतरे,
 ६ छेटी मटकीका मुख कर तो तेरी सुखसुख भवे सुखरे,
 ६ हींदवाणी पुं हरामजही आदशाहकं देवे जवाभरे,
 ६ आदशाह देवे सुख गुजरी पुम सुखो अमारी आतरे,
 ६ छेटी मटकीका मुख कराने गौरी उखका क्या होय सुखरे,
 ६ छेटी मटकीका मुख कर तारी सोणसें राखीओ सुखरे,
 ६ आदशाह देवे सुख गुजरी पुम सुखो अमारी आतरे,
 ६ तीसरी मटकीका मुख कराने गौरी उखका क्या होय सुखरे,
 ६ तीसरी मटकीका मुख कर तेरा भट्ठा हाथी सुखरे,
 ६ हींदवाणी पुं हरामजही आदशाहकं देवे जवाभरे,
 ६ आदशाह देवे सुख गुजरी पुम सुखो अमारी आतरे,
 ६ चौथी मटकीका मुख कराने गौरी उखका क्या होय सुखरे,
 ६ चौथी मटकीका मुख कराने गौरी उखका क्या होय सुखरे,
 ६ हींदवाणी पुं हरामजही पुं हरामजही आदशाहकं देवे जवाभरे,
 ६ आदशाह देवे सुख गुजरी पुम सुखो अमारी आतरे,
 ६ तेरा ३५ तो कीने दीया जखे सोनुं धरे सोनाररे,
 ६ अखामीयाने सुखे ३५ दीया ने करम दीया कीरताररे.

કે હીંદવણી તું હરામજીદી બાદશાહકું દેવે જવાખરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણ્ય ગુજરી તુમ સુણો અમારો ખાતરે,
 કે મડબડ મડબડ કયા ખોલતી ગોરી ખોલો સમજકી ખાલરે,
 કે અઠરાછડ ગોરી કયા ખોલતી કાંઈ થપડ લખાવું દોઆરરે,
 કે તું નવ જાણીશ એકલી મારા ગુજર ચડે નવલાખરે.
 કે હીંદવણી તુ હરામજીદી બાદશાહકું દેવે જવાખરે,
 કે ગુજરી કેવે સુણ્ય બાદશાહકું તુમ સુણો અમારી ખાતરે,
 કે માર તમાચા ને હું જમ પધડી સુખડા હો જમ લાલરે,
 કે ટકે ટકે નેરા ટકુ એચાઉને દો કોઠી તલવારરે,
 કે બાદશાહકું તો ગુરસા લગાને કાલી બેડી માંચરે,
 કે હાથમે કાલી હાથકડીયાને હસકું હાથીપર બેડલાયરે.
 કે હાથ કા હોદેપર બેડી હસકા કાંઈ નવ લેવે નામરે,
 કે આલમ વીરા વીનવુ તને આલુ હયાનો હારરે,
 કે કામળ જ-ને આપજે મારા હીરા દીયરને હાથરે,
 કે હારીએ કામળ વાંચીઓને ગુજરી પડી બેડીમાંચરે,
 કે ચદે કામળ વાંચીઓને ગુજરી પડી બેડી માંચરે,
 કે હો પડા બાપ પડવાદો કાંઈ એવી લાવીશું બે ચારરે,
 કે લાંછી બોધો બાપ લાલને નહી કાયરકા કામરે,
 કે મુરા લાયસો સમ ચલોને નહી કાયરકા કામરે,
 કે કેશરીઆ લાઈ લાધા પહરોતે હોળઓ લાલ ગુલાલરે,
 કે લયા હીદીઓ દોડીઓને ગયો થોડારતી પાસરે.
 કે તાંણી બધી તમડો બાપ દાલી મેલો લગામરે,
 કે દીલ્લા છતીને ધેર આપુ તો રેવંત માર નામરે,
 કે હીરીઓ થોડે એકજ ચઢયોને ગુજર ચઢયા નવલાખરે,

કે હીરીએ ઘોડા ખેલીએને ઘોળી માર્યા પચાસરે,
 કે લેજે ભવાની ભોગ આતો ગુજર કરે યોગરે,
 કે ચંદ્રે ઘોડે ખેડીએને જય દીલી મેદાનરે,
 કે હીરીએ પેઠા શહેરમાને કંદોઈ નાદા જયરે,
 કે તોપોદી ધમરાગ કુછને કુવા અંધારા ધોરરે.
 કે બાદશાહકુ તો ખખર નહીવે રંછતત નાડી જયરે,
 સુતો બાદશાહ જમજે તારે નમર પડયો બેંકારરે,
 કે સુતો બાદશાહ જમીએ બાપ ક્યા હોતા ધમરોલરે,
 કે સુતો બાદશાહ જમીએને મુગલ ચઢયા ખાણુંલાખરે,
 કે તાબાની નોખત ગડગડે ને જેના ધમકે વામે ઢોલરે,
 કે કાગળુ સુદ ચઢેદરને દહાડે મામલો મચ્યો જોરરે,
 કે ગુજરી હસીયે ખેલીયા ને બોલ્યાં એકજ બોલરે,
 કે હીરીએ પહેરે કાચળીને હથીયાર મુજને આલરે,
 કે બાદશાહ સાથે એસી લડુંમે' મેરા જુમર્મા હોજય નામરે,
 કે તરવાળે તાળા પડે ને બરછી ચાવે પાનરે,
 કે જગાડી પછાડી દેનાલાણેને બીચમાં રાખો મેદાનરે.
 કે વચમાં નાખો ગુજરીબાપને જે જીતે તે લખ જયરે,
 કે હીરીએને ચંદીયો ખેલીયા રાજા કાંબળો મારી વાતરે,
 કે પહેલો ધાવ તમે કરાને અમે તમારી રંછતરે,
 કે પહેલો ધાવ બાદશાહે કીધો ગુજર લરકા માંધરે,
 કે હીરીએને ચંદીએ ગુરસે ચયા જેમ બકરામાં પડયો વાધરે,
 કે તલવારોની તાળા પડેને લોહીનો વરસ્યો મેધરે,
 કે તમારી ગુજરી તમને મુબારક ગુજરી અમારી બેનરે,
 કે લાંથી ગુજરી ચાલોયાને ગયાં સામુના ઘેરરે.

કે સાસુ મેણી બેલીયા વહુ બાઓ બાદશાહને ઘેરે,
 કે આ વહુઅરને જવાહો હું બીજી પરણાવું કાલે,
 કે આ વહુઅરને જવા ન દઉં મારા ગુજરતી પત બપરે,
 કે ત્યાંથી ગુજરી ચાલીયાને મયાં નણુંદને ઘેરે,
 કે નણુંદલ મેરા બેલીયા બાણી બાઓ બાદશાહને ઘેરે,
 કે ત્યાંથી ગુજરી ચાલીયાને મયાં તે પાવાગઢે,
 કે પાવા તે ગઢમેં અલોપ હોમછ મહાકાળી દહેવાયે

મીસરી.

કે બાહુ કુવા નવ વાવડીજી સોલસેં પાનીડા હાર, ઓ મીસરી,
 કે ઉસમે કુન ગેરી પતલી ઓ મીસરી પતલી દમર લંબે બાલ,
 કે પાટ મુલો રેટીયોજી પધડી લાલ ગુલાલ,
 કે કાંતનેવાલો પતલીઓ મીસરી લળી લળી નંબે તાર,
 કે એડીની એડી કરજી કરૂં કેડોની કગાન,
 નમણાના બે લલકા ઓ મીસરી પાડુ ચતુર સુગાજી,
 કે ચતુર પુરખની જાડોજી હથી હથી ઉતર દેશ;
 ચુરખ પુરખની જોરડો ઓ મીસરી રે.છ રો.છ ઉતર દેશ,
 કે હસત જાગન ખસતજી રૂવે તો દબલ હો જાય,
 એસો પીયારો મારો સાથો ઓ મીસરી રાંજ પડે ઉડ જાય,
 કે દાડમ મુકે દહાડીએ ઘેર સુકાય ખર નાર,
 બાપ ઘેર સુકાય બેટડી ઓ મીસરી હેણા પુરખ ઘેર નાર.
 રાજવણુ બેઠી રાજમેજી ખભે ઉધાડા કેશ,
 ઇસ જોગનકે કારણે હો મીસરી દીલી બેકાતી લેશ.
 કે તેરી દીલીમેં મેરા જાવના તેરે મેરે કાયકા રનેહ,
 લેં ચમકાવી વીજળી ઓ ધોબીડા મેં વરસાગ્યો મેહ.

કેમ મારી સાહેલીએ બોળવ્યો હો મીસરી નીત ધર જીલી જાય,
 કે હાથના કથવારાં કરજી નેણસે લીયોરે બોલાય,
 સમજાવ્યો સમજો ઓ મીસરી મુરખ બેડો ગમાર,
 પાલણપુર દીવડો બળેજી કાળજી પડેરે સનેશ,
 કે બાળનવાળી પતળી ઓ મીસરી મુલક વસે મેવાડ,
 કે મોયલને કેમ મારીએજી આંખાની રખવાળ,
 મારીએ હરામી સાહેબો ઓ મીસરી અણુ ચાખ્યા ફળ ખાય,
 કે ગોરીને કેમ મારીએજી સેજાવી રખવાળ,
 મારીએ હરામી સાથબો હો મીસરી સેજ પરાઈ જાય,
 કે માણેકચોકકે બગરમેંજી વેચાય લાઝ કમાન,
 કે બેચનગલા ધર નહી ઓ મીસરી કીસપરે કરે ગુમાન,
 કે માણેકચોકકે બગરમેં હીરા લાઝ વેચાય,
 ચતુર હોય સો મુલવે ઓ મીસરી મુરખ ફેરા ખાય,
 કે નહી કીનારે મુઠ્ઠા જલેજી લુપા ન પ્રમદ હોય,
 મયા ન જોખન સાંપડે ઓ મીસરી મુવા ન જીવે કાય,
 પ્રીત કરીયે ઉંચથ જી સદા ન જુદા થાય,
 નીચથી કયા કરે પ્રીતડી ઓ તીસરી સદાય ખેણાં ખાય,
 કે કોકણુ કુવો જોડાવાંએજી રેંટ કરે મેવાડ,
 સીંચનવાળી પાવગઢ વસે ઓ મીસરી જોનો ચંપોષીએ પરસાજ,
 પ્રીત કરે દોબણેજી માળીને રંગરેજ,
 રંમરેજ લાવે ચુંડડીઓ મીસરી માળી લાવે કુલ,
 કે કુલમેં કયા પહેરનાજી ધુપ પડે કરમાય,
 જાલી ખીચારી કલીયાં ઓ મીસરી સાંજ પડે ખીત જાય,
 કે ચુડીમાં કયા પહેરનાજી જુદ પડે રંગ જાય.

બલો બીચારો શાળુડો ઓ મીસરી ઘોઝે ઘોઝે રંગ રહે.
 કે ખેતર હોય તો ખેડોઝેલ કુંગ ખેડા ન જાય,
 કુવા હોયતો ગાળીઝે ઓ મીસરી સમુદ ગાળા નવ જાય,
 કે કાગળ હોય તો વાંચીઝેલ કરમ વાંચ્યા નવ જાય
 કે મારા ઠોકરનો ઘોડોલોલ દોડો કલાલને હાટ
 કે દારૂડીનો છાકયો મારો સાહબો ઓ મીસરી ગયો કલાલન હાટ
 કે નહી તારા સાહેબાને બોળવોલ નહીમે લાયોરે બોલાય,
 કે દારૂડીનો છાકયો તારો સાયબો ઓ મીસરી અવો કલાલને હાટ
 કે મારા ઠોકરની મોજડીલ દોડી કલાલને હાટ.
 કે દારૂડીનો છાકયો મારો સાયબો ઓ મીસરી ગયો કલાલને હાટ.

મુસલમાની બાર માસી.

મુનીઓ સખીરે સમયાં મુજ દરદરીરે બતા
 સાબનને મેરે શરીરપર કયા કયા કીધ હે ધાતા
 મુજકુ ઝે દે દીવાસા સાબન કીદર મએરે.
 પરદેશમાં જાકર બેઠે મુજકુ બીસર મએરે,
 દરાવયા મીલનેકા આવતે મહીને અંદર
 આશા મેં રખકે ખેડી સાબન મીલંજે આકર,
 અવલ જો મહીના આયા વો કારકીત કીલાવે.
 સાબન મુજે મીલે ના રોના મેરા ન જાવે;
 અફસોસ ને નીસાસો શીરતી શીર એકલી,
 સાબન બીનરે સમયાં મમતી નની હવેલી,
 લાલી મુજે રંગાકે સાબન કીદર મએરે
 કીની મુજે દીવાની કેમ મુલક જા રહેરે.
 કામજ લીખુ પીયાપે જાને ન કોઇ પારે,

મુજ દરદીકી સાજનકુ જા સુનાવે,
 કારતીક મહીના સારા રૂચ બીચપે ગમાયા
 સાજનને હોઠ મુજકુ કીસ સાથ દીલ લમયા,
 માગ ર મહીના શીર ફુસરા હે બરી.
 સાજન બીના ક્યે મેં દીન રાત નેન જરી.
 ધુબુ બડી થંકુમેં હતના જુલમ સો ક્યારે.
 મેં મુન તુજે દરસતી કાને કરમ પીયારે,
 દુખલ બદન શો મેરા, થંડ કીસ તમે સંગી;
 સાજન બીના એકલી દુખ કીમકુ જા કહુંગી.
 સાજનને હલ કપટકર, હમ સાથ થરક જાગ;
 માલુમ મુજે હુતુ જુ, મીલના હજુએ મોડ.
 દો મામ ગયે મુજર કર, તીસરા એ પોસ મેઠા,
 દરશન દીખાયા સાજન દીલકુ રખુ મેં હેડા.
 એ પોસદીરે ઠંડી, મેં કીસ તને નીકલુ,
 જોખન મેરે જુગતી; કહો કીસ તને નીકલુ,
 માનત કરી જોતેરી ચલોયા કહુ ન મેરા,
 મેં મુન તુજે તરસતી, દેખુ મેં દરસત તોર;
 દીન હો ગ્યારે હોટા, લંબો સો દેન ન જાવે.
 બાપિા મેં નાચ દેખુ, સપને પીધુ ન આવ;
 એ પોપ મહીના ગુજરા, બલોયો મેં રાજ્યારે,
 સમજા રખુંગી દીલકુ. મોહે પીયા મીલોરે;
 એ મંત્ર મહીના ચોથા ખીલો હં ફુલવાડો,
 સાજન બીના એકલી મરતી હું છતેજરી,
 નીરંગીસને બેલ મરવા, ચંપા અને ચંમેલા

પ્રીતમ બીના એ કુચના, રાતી શી ઓઢી
 ગુલ દાહુદીને લાથ એ મોઢેરા હજારા;
 સારા બગીચા ખોટા, પ્રીતરસ હે જુહારા.
 દરશન દીખાવો સાબન, કીતનાક મેં કહુંરે
 દીન રાત મેં તડફડતી તુક નીંદ કર સહુરે,
 એ ઠંડ સખ ગુળરી શીઆલા હુવા પુરા.
 ચોથા મેના ગુજરા, દીખલાવ અજ જહુરા.
 ફાગુન એ પાંચવેકી ધુપ પડે હે ગરમી;
 સખીયા સખી આપસમે ખેલે પીયારે હોરી,
 અતર ગુલાબ શેવતીએ નર કરી હે ચોરી;
 ધુપ પડે કડાકડ પાંડિમે પડે ફેફાલે,
 હર બખત મેં પુકાર, સાબન મુઝસે ન ખેલે;
 ચર્ખતર છોકા મુઝકો દિલમેં હે ધાવ કારી
 દેખું દરસ સલુઆ જાઉં પીયાપે વારી,
 ઠંડક કીદર ન પાંડે ખુબ અગન બરસતી,
 સાબન બીનાકી અખ મેં મર જાઉં તરસતી,
 ખુરઆન હુ દીલમેં મર જાઉં તરસતી;
 સખીરી મેરે બદનમેં બાકી ન કુચ રહીરે,
 અફસોસમેં પીયા કે આધા બરસ બચારે,
 દીન હોયગારે લખા દુખકા નહિ હે છોડા;
 હર બખત મેં પુકાર સાબન કરો સવેરા
 બદસાક સતવેંકા મરમીસે જાડ સુકે,
 ધુપ પડે ગજબકી પાની બીના હે લુખે
 પડે સખ ઝડ ગયેરે જાડાં હો ગયે હે ખરી.

ચુર હો ગએ દંડુલેરે ગમ બાકા તુઝલી;
 જાંકુમે પુલ આએ કીતને આમ મોર,
 નીલા જંગલ હવારે, મોરાં કરે ચઢાર
 નીલા જંગલકું રેખી, ફીરકર રખી એ આસા,
 સાંતુ એ મેના ગુજર આખર પડેગા પારા;
 એ જેઠ આઠવેકા મુજ પર બડી હે સખતી,
 પથર નફળ હરીયે, એશી સેં કયા ન બકતી;
 જંગલમેં હર જગોપર, કાયલને મોર બોલે,
 પીયુજકા નામ મીઠા લીંબુ સકરસેં ઘોલે.
 શુભત્યાસે બીલડમે, કીસને ન બેઠ પાયા,
 હરએકકુ જા પુછું સાજન કીને હેં પાયા,
 રાતી અને રજાતી મે જેઠ બી ગુમાયા;
 સજનને મેરે શીરપર ટુંક ન રખીરે માયા,
 હાદુર અને બપોખ્યા, મેઠકસી છુમ લાયા,
 બીજલી કરે ઝણકે મેઠુવા અષાઢ આયા,
 નવમે અસાડ કરે બાદલ હુવારે ઢાલે.
 રાતી મીલી અંધેરી સજને એ ગર સમાલે;
 બાદલયું ગાજતા હે જયું બાજતી હોળત,
 સાજનમે મેરે ઉપર તુ ટુંક રખીરે મોહોતન;
 નદીયાં તળાવ નાલે સજમેં બરાહે પાની,
 ગરજે ગગન દીમકસે, મેં હો રહી દીવાની;
 નવમા અસાડ ગુજરી સજન સો ના મીલેરે.
 ઠંડક પઠી સાબુસે, મેરા બદન જલેરે,
 દશમે સરાનકી, લગી રહી ઝડીરે.

પીઉજી નામ ઉપર સમરેન સરે કરે;
 ભાદર ફકીર ખીનાદર ફરજંદને સખીરે,
 મેરા દીકે લગા પીયાસે રોરો કે મેં ચાકીરે,
 નહીયાં તલાવ તાલે તીનું જ્યે હે બેલી;
 પીયા ખીના એકલી મેં હે રહી હું ધેલી;
 ખેડુત સખ ખુશી હોરાં હુવે તાજે,
 સાવનમેં આ માલોરે દીન હો ગયે હે ઝાઝે.
 ભાદો અખીઆરવેકી, આરે ઘઠા બનીરે;
 હુડું નીશી ધમ કયા હે મેરા દરીરે,
 આઈ નકી ફજલપે એસી નથી નવાખ;
 ગાજન મેરે ન આયે કાંતી અજમ નવાખ;
 પાકે સખી અજમ જ્યાં ખેતુમે. ખોલે મસે,
 ટોહુકે હાથ સેતી લમને હશમે ભાલે
 સખીયાં સખી આપસમેં ખેલે પીયાસે મીલકર,
 મેં હો રહી એકલી જાઉં કાદર એ ચલકર,
 પ્રીતમને કર જુદાઇ મેરા બદન જલાયા,
 ભાદો બચા ગુજરકર આસો એ માસ આયા;
 આસોએ બારવેળા મુજક બડી હે આશા;
 પ્રીતમકુ અજમ મીલનકા મુજકો બડા દિલાસા,
 મુજ દિલમેં હુષ ખુશાલી પ્રીતમશે અબમેં ખાઉ;
 સાજનક હુષ બડાઇ બેઠી મેં ગીત ગાઉં,
 કપડે હે સખ જરી તનકે ઉપે ખેરાત કાએમેં,
 પીઉજી નામ ઉપે ખેરાત કર દીએમેં.
 પના હે સખ જરીના છટકા ગુલાબ તનપર.

ખીજલી જા ખડી પીતા કે મનપર;
 સાજનકી. કુડી નજરસે હુષ તાજગીને લાલા,
 હુરાઅને હે પદીયાં સપસે બની મેં આલા;
 શેનદીનમે દીવસે કીને કલામ પુરા.
 કરીઓ કરમાં કરીમા દીલ હો ગયા હે શુરા,
 પરવરરે દેગાર મુજકુ નેકી ધમાન દેમે;
 ઉમેદ હોગી દીલમે ઝીનત નપી બાકીએ,
 છોડો ગુમાન યારો કરીઓ કછુ અજલસે,
 કરીઓ કછુએ નેકી બક્ષ ખોદા ફજલધે,
 અહમદ નખી હે મહમદ બરહક દોસ્ત સખકા.
 નખીકે ટલશે શેતી ખેડા હે પાર સખકા,
 રહેમ ચીનો દીલશે કલમા પડો નખીકા.
 કરીયો નિમાજ રોજે છુટકા સોહે સદીકા,
 સીયાત રાદક દાલુસે સારી જુવાન ખોલો;
 નખીકે નામ ઉપર હરદમ હરદ ખોલો.

ખીરહ ખારમાસી.

હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ, રાધા શાય કરે બનમેરે.
 હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ.
 ભગત અસાડ ઉમંગ દોહિ આવો; ખીજલી ચમકે ધનન.
 હમમેરે, ચમક ચમુક ચાર દેશ નીહાર, હજુએ ન આવે.
 ખિદ્રાબનશેરે. હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ રાધા. હમકુ
 આવન સામી અતી જલ કીનો પ્રીત કરી કુબજસંગ બરે,
 કુબજ શોક બનમકી ખેરન હમશે ખેર લીયો છીનમેરે,
 આદરવે બનન કુધી સખ સ્વીયા નહો કુધો દેનકી ક્લીયારે.

જન કલોચનમે ભમર બસતહે શો કલોયાં પીયારાં; હે બશીરે,
હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. રાધા૦

આસો કમળ નીરમળ ભંએ ચંદા, પીયા નહી આવે મેરે.
આગિનમેરે, દરશ દેખાય પ્રભુ આરે બીલમ રહે, હમ.

કલપાંત કરે મનમેરે, હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ; રાધા૦
કારતક શોક કરે સખ સખીઓ, રાધા શોચ કરે બનમેરે.

ઉધવ સ્વામી જનમકે કપટી કપટ રહયો જનકે મનમેરે,

હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ.

અનહદ ગૈદ બનાયો સખીયાં જોય પડયો જુમના ત્રમેરે,
ખેલત ગૈદ ગીરી જુમનામે, તખ કાલીનાગ નાથ્યો છીનમેરે.

હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ, રાધા૦

પોસ માસ રેતુ અધાપ કરતહે સુધકુ ન લીલી મનમોહનરે.

જોમન હોકર બન બન દુકું, દુડત શીર બીદરાબનમેરે,

હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. રાધા૦

માધ માસ જમ લાગો સખીરી હોત અસત કંથ ધર નાઠારે
સુમનીન હાર ચલે અગજા ધર ધર અલખ જગાતીશીરેરે.

હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. રાધા. હવદુ૦

રાગણ કામ ખેલત સખીબનરે ધર ધર ડહ બાજત રહયોરે,

હમારે કાગ દરયો કુબળને કુબળ બસી ઉનકે મનમેરે.

હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. રાધા. હમકુ૦

ચંદતર લતા પુલી સખ વનમે આવત સુગંધ સખ કુલનમેરે.

મેરે શીતળ મંદ સુગંધ સદા નીજ આવત હે શ્રી બીદાબનમેરે.

હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ, રાધા૦ હમકુ૦

લગત વદશાખ એશા સખ કાને લેહર ઉઠે તન જોબનમેરે

મેર મુઝટ મોહનકી છત્રી યસત રહત ઇન્કે મનમેરે.

હમકુ છાંડ ચલે યન માધુ રાધાં હમકુ.

જેઠમે જવાળા કપે સખ ધત્તી બીહર અમન લાજે વનમેરે,

ત્રીન ઘટશામ બુજે જતન નહી અમસે લાખ બુજવન અમુવનસેરે,

હમકુ છાંડ ચલે યન માધુ. રાધા. હમકુ.

પુરન માસ પ્રભુ ઘર આયે આપ મીલે હરી કુજનમેરે;

સુરદાસ મથુરાકે ખાશી પુરન રાજ હુઝે મનુમેરે.

હમકુ છાંડ ચલે યન માધુ રાધા. હમકુ.

વિંછી વિષે ગરબી.

અરરર માડીરે છાણાં તે વીણવા ગપતી

માં વી.

અરરર માડીરે સોખત નહોની ચઢતી;

માં વી.

અરરર માડીરે છાનો માનો કપાગો,

માં વી.

અરરર માડીરે વાંકા વળી ડાંખ મારગો,

માં વી.

અરરર માડીરે નાસતાં તેને લાવ્યો,

માં વી.

અરરર માડીરે આશી લેહેરો આવી;

માં વી.

અરરર માડીરે સહીયર તેડી લાવી.

માં વી.

અરરર માડીરે સમરને તેડાવો,

માં વી.

અરરર માડીરે પડદાને ખંદાવો.

માં વી.

અરરર માડીરે સસરે અહીંયાં આવે,

માં વી.

અરરર માડીરે માડી બેસવા લાવે,

માં વી.

અરરર માડીરે દાળુપુર ભઠ ચાલો.

માં વી.

અરરર માડીરે રેશમણુ બેસાવો.

માં વી.

અરરર માડીરે વીંછુડે વેર વાળ્યા,

માં વી.

અરરર માડીરે હરખ હાથાના ટાળ્યા,

માં વી.

અરરર માડીરે બોજનીયા ન આવે,	માહ વી०
અરરર માડીરે મુર્તા નીકા ન આવે;	મા० વી०
અરરર માડીરે ઓરડામાં દોલીયા ઢળાવો.	મા० વી०
અરરર માડીરે થીરો તે કરાવો,	મા० વી०
અરરર માડીરે પરણ્યો કોળ્યા ખવરાવે,	મા० વી०
અરરર માડીરે વીંછીની લેદના ભારી,	મા० વી०
અરરર માડીરે હેંશો રડીજે ભારી,	મા० વી०
અરરર માડીરે વાત તે સહુ જાણે,	મા० વી०
અરરર માડીરે થું હું કહું આ ટાણે,	મા० વી०
અરરર માડીરે ચકર વાલે ચીત ચાપ,	મા० વી०
અરરર માડીરે ગરબી રસીક ગાપ,	મા० વી०

બોડાણાની ગરબી.

હરી દવારકાસે ધાયે ભક્ત ખાતર ડાકાર આએ બોડાણા કે
મનને બાયે, હુએ પરશન જવો દરખનને. રેક,
મુણો એક દીનકી ખાત, બોડાણાને જોડે હાથ. ચઘના ચઘએ
મેરી સાથ પ્રભુ ડાકારકુ (ડાકારકુ)

સીતેર ખરસ સેવા કીધી, પ્રભુ લજ્જા રાખી મારી,
મેંતો ખાત કહેતા, ખરી સમજી દીલકુ સમજો,
તુલસી જમખે હાથમેં બોધ જકે હરીકુ ચઢાવ.
સીતેર ખરસ મુણ લે લામે માલમ સખકું,
કીએ સેવામાં દરશન હુએ બોડાણો પરશન,
ઓધ કહેતે કીરશન લે ચઘ હમકું,
હુકી ગાડીકુ મંઝાતે ચાલો આધી રૈનકું આતે,

લે ચઘ.

પીછે કાબે દોડે ધાતે, કાષ્ઠ ભલે.	સખ૦
હરિ દવારકાસે ધામ૦	
ગુનગરી દેખ મંદીર ભય, હરિ નહિ જનકું પાવ,	
પીછે સખ દોડે ધાય, હરી કાળ ગએ,	હરી૦
કાકાર મયે ગ્રીનીરધારી, રૂએ ગુમલી નરનારી,	
દુખ દે ગએ મોરાગી, કીને ભરખાએ.	કીને૦
દવારકામે' દુઆ' સોર. લે ગએ કાકારકું ચોર;	
દેવળ ઉપર રૂને મોર, હજી નહી આએ.	હજી૦
મનમે સમજે જાયાએ, ખડે લીમડેકે છાડ;	
કડવી મીઠી કાઠી ઢાળ, વાસે ચલ દીયા.	વાસે૦
કાબે પીછે દોડે આય, હરી ગોમતીકું ભય,	
એસે ખોત દુખ પાવ શ્રી ભગવાનને,	
ખરછી જલકે અદર ડાલી, વાં ખેઠે ગીરધારી;	
ખલકે રહે કીલંકારી, અખ વાં મરના,	અખ૦
ખરછી ડાલી તેની વાર નીકલ લોહકી ધાર.	
કુવા ત્યાં ઉતપાન, રૂવે ખોડાળા,	રૂવે૦
એસા મન કરી ઉતપાન, લખી કરી એકી ખાવ,	
તોલો સોનીકા સાથ. ઝોઘ સન માને.	ઝોઘ૦
લખી પકા શરૂ પાવ, મોના સાટે ત્રીન મન આપ;	
એતે ભારે યાવ, ઝો કયા જાને.	
હરી દવારકાસે ધાયે, ચો૦	ર
કેવે ખોડાળા મહારાજ, કેસી દેવો લાજ મેરી;	
કાંટ થંઝાયા આજ, મુખસે ખોલો,	મુખસે૦
હરી નીકલે ખહાર, ખેઠે કાટેપર સાર.	

દો ડુલનકે બાર દરદમ તોલો.

૬૨૦

વાલી સોપકી મંગવાઇ, સલા વાલકી કેવાઇ.

ઝોર૦

ધરી કાટકી માંહી, ઝોર નીકાલો.

હરી કમતી હોવે કાળા સખ મીલ રાવે,

પીડું૦

સોના દેખકે મોવે પીછુ ચલના.

હવે ભકતીમે ભાન ચાવો મુખસે પાન,

બડે૦

કાળે હવે બેઘમાન બડેબડે શને.

ચો૦ ૩

હરી દવારકાસે ધાએ.

પુનમ કારતકી આતે મેલા બારી બરાતે;

શોભા૦

સખ લોક દરશનકું જાતે શોભા બારી.

મુરત અમદાવાદ ઝોર મીલી ગુજરાત;

ઝે ૨૦

તરે તરેકી જાત ઝોર નરનારી.

મોર મુમટ જામા પેન પ્રજુ ચલાતે સેન.

ગીરી૦

મુખ બજાતે બેન; ગીરીવર ધારી.

રામ લક્ષમણ દોનુભાઇ ખડે બાજુ પર આર્ધ;

જાડું૦

સંગ રાધાકા માઇ જાડું બલીહારી.

કપી સુનીલાલ છંદ આવે હરી ચરણ ચીત લગાતે;

ધરતે૦

છંદ દીવશે બનાતે ધરતે ધ્યાન.

ચોર૦

હરી દવારકાસે ધાએ.

કાળી ગોરીની સાવણી.

ગોળા ગોરી દોનુ લકતી ધડે વરબીયું સમજાતી,

ક્યુરે કાળા બીચારી ગોરીકુ કયું ધમકાવતી,

ગોરી કરેતી મુનમે કાળા ગોરી પદમણી નારીમે,

ગોરી મુરજહે ઉજડે ઉજલા હોતા સારી દુનીયામે.

ગોરા ચંદરમા ગોરી બીજલી ચમક રહી ધન બાદલમે.

ગોરા પાની બરસતા ઈંદર સારી દુનીયામે.

ગોરા સોના ગોરી ચાંદી ગોરા હીરા મુજ નયનીમે,

ગોરા ગેના કાળી ખડી સારી તનમે.

ગોરા લેંધા જરીખી સાડી, કાલી નેન નખરે કરતી;

કયુરે કાલી ખીચારીકું કયું ધમકાવતી

અબ કાલા કહેતી સુનમે ગોરી તું મીઠ્ઠજાળી ખાતાં કરતી;

કાળા બદલી ચડે જદ પાનાડી ખીરસા હોતી.

કારી રાત જદ પરેરે ઘોરી, સખ દુનીયાં શોખ કરતી;

કાળા કાજલ ગોરી, નેનમે અંજન કરતી;

ગોરીકુ મુરે ઘેના રાતી લહે દાંતુમે માંસી ધસતિ;

કાલી બંદુકમે ગેના ધરતી, ડિપર કાલી તાલા દેતી. કયુરે કહું

અબ ધઉવરની કહે કારી ગોરીકુ મેરી આસ સખદુની.

આ કરે ધઉંકી રેટી એર શીરા ચુરમા સખી કરે,

ધઉંકા ધેખર એર જલેખી છતીસ મોજન ખાશા કરે.

કારી ગોરી દોનુ અપના પેટ બરે.

કાલી ગોરીકા હાથ પકડકે, ધઉવરની યું સમજતી કયુરે કારી.

ગોરી ધઉવરની તીનુકા ઝવડા તુડન ગીરયુ સમજતા,

અબ મત લડના ચલો તીનું અપને રરતે.

અમમોજન ગુનીજન ગુનીસાગર પ્યારે ચંદ છંદકુ કહેતે,

ગોવીંદરાવજી સભામે નીત નવા છંદ બનાવતે.

ધઉવરની કે સુખડ નારી, જનકુ એની ચંદ કહેતે, કારી

ગોરીકા હાથ પકડકે આપને ઘેર બીજવાતે,

મનાપક યુલનર અખાડા તુરંતેજી પુષ્પજી,
કયું કારી ખીચારી ગોરીકુ કયું ધમકાની.

ભદ્રકાળીની સાવણી.

ધન્ય ધન્ય જાદરકાળી મેં નજરે જોયાં બાળી,
એ ત્રણ દરવઃજાવાળી મેં કર્યા દરશન;
જોની શે બાનો નહીં પાર દરશન કરે નસ્તાર;

દીસે બદ્ર બાંકાર હું થયો પરશન
 સહ જાગે બદ્રને દેર લોક શ્રીકૃષ્ણ વધરે,
 માતા સહ્યાગાર પેરે શોભા છે રૂડી,

મંભાયા રૂપે કાળી જમતની દીન દવાળી,
કંઠે ગજરા નાકે વાળી, એને હાથે ચુડી.

જેવા મર્યો ચાલી મા હિતી ખડમ કાલા,

એણે હાંસડી તુસી બાધા પહેર્યા ત્રીર ચોળી;

સહ જોવા જાજો સાથે કુધરી પુંચી બાંધી હાથે,

શાબે મુગટ માથે એવી જલ્દ બોળી;

માને શ્રીગુમાર ચડ્યા છે પુઠે તકતા જડ્યા છે.

દવાર પીતળે મઢ્યાં છે દેવી છે સનમુખ,

જોતાં અક્ષય યદ જાય માંત્રી મેં જોયું નજર માંડી.

આંદર લટકે છે હાડી બહાર એક ઝમરખા

ત્યાં યાય ધન્ટનો ધમજો માનો વાગે જંજઃ ઝમજો,

ત્યાથી ભક્ત કરે છે ઠમકા સૌ શેરક જાયે

ગુનેઆર પકડે કાન અને થેષ થેષ નાચે.

ત્યાં મારદી ધણા ફરે આખો દીન પેરો ભરે,
 માની ખુબ ચોકી ફરે આખી રાત ભજે.
 હું મંમાયાને માનું એનું નથી કાંઈ જાનું,
 કાળી પુંઠે કદખાનું ત્યાં બેડીઓ વાગે,
 ઉપર ધડીયળ છે ઠેઠ મારદી બેસે છે હેઠ,
 સાંજ પડે થાય પેટ, ત્યાં હાજરી લે છે.
 શુકર વરે થોકથોક રવીવારે ટળે શોક,
 રાંજે જાય લાલાલોક, તે ત્યાં ઉભા રહે છે,
 અમદાવાદ સારું શહેર મંમાયા કરગ્ને મકેર,
 સહને થાય લીલા લહેર હું એટલું માગું,
 કહે છે વલ્લભ સુરજરામ જુએ રાયપુરમાં મુકામ,
 પખાલીની પોળમાં ઠામ, હુંતો પાય લાગુ.

ગરબી.

મીઠડા ગોરસ હ્યો ગોરસ હ્યો;

રમે ગોરસના ગીદધારી, મીઠડા.

ફરિ તર ગોરસ લાગે છે મીઠુ, હરિ તારે ખાપે જનથારે

રથી દીઠુ, મીઠડા ગોરસ લો ગોરસ હ્યો,

સરસ્વતી માતાને વીનવું ગણુપત લાગુ પાય, અલભેલી

ખંખા આથ પુરગ્ને, ગુણુ શેવક તમારા ગાયરે.

પથર છુટી થઇ પ્રેમદા બોજન કરતાં મ.ય. અડધુ અંમ

ફરે કુંદડી તેનું એકું સહકા ખાયરે.

તાની છું નખ જેવડી અલ્યા કડવાં વેણુ ન બોલ,

કુંછું વખની કુંપળી, તને મારીશ પડેલે પડેલે, પહોરરે.

મીઠુ ૧

મીઠુ ૨

મી. ૩

- હુકે પાને બાબલી લાખે પાન ખચ્ચુર, હોગાગા નર વહી
જયા, મારે માથે લાગયો મળુરે. મીઠ. ૪
- કાચી તો ઠેરી જીતી પાકાં બલેરાં પાન, માયા તો મનની
જલ્લી, નહી ખેંચે બલેરી કમાનરે. મીઠ. ૫
- પાટણ પેટી દોમુખી, નારીજ નામે નામ, તે નરને ચાહે
ખણ, એને રેલ મંગાથે કામરે. મીઠ. ૬
- કાણે હીમાળો શેવીઓ, કાણે શેવી આગ, કાણે કરવત
મુકાવીયાં, કષ્ટ નારીને રાતરે. મીઠ. ૭
- કાથે હીમાળો શેવીઓ, યુને રેવી આગ, રોપારીએ કરવત
મુકાવીયા, એતો નામ વેલને કાજરે. મીઠ. ૮
- એક અંધારી ઓઁડી, બાજી વેરણુ રાત, ત્રીજો શોકતો
દોલીઓ, એતો ઝગડો લાગયો બાખી રાતરે. મીઠ. ૯
- માયા ઠેરો ગોંધણો, દદયા ઠેરો દાર, દહડે કરે દીકરો
એને રાતે કરે ભરથાર. મીઠ. ૧૦
- પારે નાચે પારવડાં દહડે નાચે મોર, પરજયા એટલા માનતી
પીટયા કુંવારા હરાયા ઠેરરે. મીઠ. ૧૧
- ચીર કાઢી ધમ્મ કરે, કાંકણ મેદુ નીલાન, ઉતર ચુક બા બાગીયાં
તારો પેઠ પેઠયો મથાણરે. મીઠ. ૧૨
- મહુડે માળો ન ધાલીએ લીમડો લેહેરો ખાય, પારડો પુરપ
ન શેવીએ એતો પરોઢીએ ઉડી ધેર જાયરે. મીઠ. ૧૩
- નહી બાંધુ નવ ડાંડીએ સમુદ્ર માંખો નવ જળ, તુજને
બાંધુ વડોદરાને ગાંધે તારી કષ્ટ છોડાવાને જાગરે. મીઠ. ૧૪
- કાળા ગજકણનું કાપડું માંદો ભરથું છે હોર, ધરનો ધણી
પીટયો દીજડો મારો પાડેશી આવનવીર. મીઠ. ૧૫

- સોપારી વખાણુ સોરઠી જેના લીલાજી પીળા રંગ,
 સ્ત્રી વખાણુ પાતળી જેનાં વાળ્યાં વળે છે અંગરે મીઠા. ૧૬
- હાંથી ગોરી લેખણી જળ ભરવાને જાય; કાટો વાગ્યો પ્રેમનો;
 તેતો ઉભી ઝેલા ખાયરે, મીઠા. ૧૭
- ગાંડી માથે બેડલું માંકડ કોડે હાર, જુલારી પાસે તાણું રહે;
 તેને જાતાં કટલી વારરે. ૧૮
- અંમ કાળું દાંત ઉજામો, ચાલે ધમર ચાલ;
 સામુ વહુને દીકરી. એ ત્રણનો એક ભરથારરે. ૧૯
- બાપે જનમી બેટડી બેટડીએ જનમ્યો બાપ,
 કહો મારા કાકરો એમાં બેટી ભસી કે બાપરે. ૨૦
- જળમાં પેશી ધર કરે જલમાં બેસી નહાય,
 મસ્તક વાટે ના મરે તેની આંખ ફાટે જીવ જાયરે. ૨૧
- પડી પણ ભાગી નહી કટકા થયા બે ચાર,
 વગર પાંખે હિડી ગઈ તમે પંડીત કરોને વીચારરે. ૨૨
- અમની કુંડમાં નીસર્યાં ભમર કુંડમાં નહાય,
 પંડીતો પુછે પંડીતને કુલ વેલાને ખાયરે. ૨૩
- કર વીના જે કામની મુખ વિના જે કાંત,
 મુવેલા જીવતાને ગળે, તમે મોકલાવો ગુણીયલ કંથરે. ૨૪
- રાધા તારાં રસણું જેમ આટામાં લુણુ.
 કૃષ્ણ સરીખા નમવલીયા તને દહાડો મનાવે કુણુરે. ૨૫
- જેને ઘેર પવત ન સંચરે જેની છાંયાએ ન બેસે કોય,
 તે કળતો મોકલાવળે મારે એકાદશી વસ્ત્ર હોયરે. ૨૬
- હોમો નર નીંદ્રા કરે ઝાકળ તડકા ખાય,
 જેની મુછે માતી નીપજે તમે ચતુર કરોને વીચારરે. ૨૭

શરી ખરી પણ સાકડી, ને નમર પામેજ પણ દુર,
પરણા પણ નહી નીવડો માફ જોખન જાય ભરપૂરે.

હિંચી ડોકના સારીંગડા, મધુરા મધુરા ન ખોત;
હમે હમ્યાનાં જાવવાં, માફ જોખન કરે છે જોરરે. ૨૯

વેંત જોવડી વરખડી ઢાંત જોવડું પુલ,
કાયાં કમળ ઉતરે તેનું પાકે રાયે મુલ. ૩૦

તનનાં કરેં ત્રાજવાં મનનો કરેં બગ્ગર,
હમ્યાનાં કરેં હાટડી, હુ તો વણજ કરેં વેપારરે. ૩૧

કુવા ઢાંકણ ઢાંકણું ખેતર ઢાંકણ વાક,
ખાપનું ઢાંકણ ખેટડો ધરનું ઢાંકણ નારરે. ૩૨

પંદર તથો.

હરી હઠ મેલને રાધે મેરી સંગ ખોલને રાધે, અખોલા ખોલને રાધે
ધુધટડા ખોલને રાધે કહ્યા માનને રાધે,

પડવે મારી સાહેલડી મેહિજ વાડીયે જાય,
મેહિજ લાવે દાડમ જોરી જોલેને પે જ ખાય. ૬૧. ૧

ખાજે મોરી સાહેલડી. ખાજોજ ઉઠ્યો છે ચંદ.
દાડમ કેરે દંતડે જોરી ખાશેા માંડ્યો છે કંદ. ૬૧. ૨

ત્રીજે મોરી સાહેલડી તરીયાજ વરે વાર,
આ ધું બુલી સુંદરી બુલી કડુને કાજલ સાર. ૬૧. ૩

ગોથે ચમકતી મેં બુલી જોખન ખાજે વેશ.
ભર જોખનમાં એકલી જોના પેહિજ ગયા પંદેશ. ૬૧. ૪

પાંચમે મોરી સાહેલડી પંચ પતંગ કંસ દુર;
ભરજોખનમાં એકલી જોના પેહિજ ગયા પંદેશ. ૬૧. ૫

છડે મોરી સાહેલડી જાજાજ વરોવાર;

પરદેશી રાજ પધારશે આપણુ બેશીયુ હારોહાર.	હરી. ૬
સાતમે મોરી સાહેલડી રાતેજ કીધો સ્નેહ,	હરી. ૭
ઝોમાશાની રત ચીકણી ઝીરી ઝરપર વરશે મેહ.	હરી. ૮
આઠમે મોરી સાહેલડી આ જ નેડાનેહ,	હરી. ૯
પરદેશી રાજ પધારશેઆપણુ બેશીયુ મોડામોડ.	હરી. ૧૦
નામે મોરી સાહેલડી નવલાજ પડેં ચીર,	હરી. ૧૧
દીપક લઈ મેડ ચડું નયણે વણુટયાં નીર.	હરી. ૧૨
દશમે મોરી સાહેલડી દસરા પુજવા જ્ય.	હરી. ૧૩
પુજ્યા તે વર પામીયા મારા રાયજદા ભર્યાર.	હરી. ૧૪
અગ્રીવારસે મોરી સાહેલડી મેં કાઢી શીવરાત,	હરી. ૧૫
પરોઢીયે ઉડી પારણાં કડૂ કૃષ્ણ જોવાની પણીખાંત.	હરી. ૧૬
બારસ મોરી સાહેલડી મેં બારજ બાંધ્યો બંધ,	હરી. ૧૭
કસનમ્રા નર કશી મયા, એતો દી ન છુટે બંધ.	હરી. ૧૮
તેરસે મોરી સાહેલડી, વાદળ વાંધ્યો રંમ,	હરી. ૧૯
ઝોસઝી મુળી એક છે, મને કસીયા કૃષ્ણ ભોરંમ.	હરી. ૨૦
ચઉદશે મોરી સાહેલડી પાસા લીધા હાથ,	હરી. ૨૧
મેં જાણ્યું પડશે પાધાર, જતો ગડીયા છે બારવાટ.	હરી. ૨૨
પુનમે મોરી સાહેલડી, પુરીજ કરશે આજ,	

લાવણી ખીજ.

ઝો બગવાન પતીના દાન નથી કાંઈ સાન જનમ કે કાફુ.
હું નાના કંથની નાર દુખ કાફુ. પરણાવી મારે બાપ પોનાને હાથ
કળેડા સાથે મને દુખ દરીયામાં ઢળી પડ્યું દુખ માથે. ૧ હું
આવી સાસરા માંયકંથને ત્યાં જગતને ધારે પરણ્યાં પછી વરસે
ચાર થયાં છે જવારે. ૨

ઝૂલ.

મારે સાસુડીનું સાલ નશ્વંદ દે ગલી, જેને કંથ લાઈ નહીં
માન, વેને દુખ બારી; કાઈ સખીયો ભેગી થાય પાણીને આરે સહિ
મારી ચર્યા કરે, કંથની ત્યારે; મારા બાળ કંથને જોઈ હસે સહિ
કાઈ દુખનો દરીયો. ઓ ભગવાન. ૧ હું ગઈ પતીની પાસ, હેતની
આશ, દેખી નાસે છે. જે ઝાલું જમણો હાય ચીસ પાડે છે હું નવ
જોખન છું નાર, ખરે આ વાર છબીલી નારી, મુઝો જાણે નહી
કાંઈ રીત, કરે છે બારી.

ઝૂલ.

હું સુય કઈ ઓ બાપ દુખડું દે છે; મારે લધયે હેળી બજે
દુખી દીસ રહે છે. મને ગમે નહીં શયુગાર સરીરે સજવા; વળી
બોબન વેળા પાક, ગમે નહીં જમવા, મને વરસ થયાં છે સોળ જો-
ખન ઝકઝોળ જીવાની મારી, પીટ્યો એ છે નાનું બાળ વરસ દસ
બારી. ઓ ભગવાન. ૩ મારે બાપે મને આ બાળ; સોંપ્યો તતકા-
ળ સાડે નવં કીધું; એ બાળકડાની સંગ કન્યાદાન દીધું. જે બેટીને
વળી માય દોરે ત્યાં જાય કશું નવ ચાલે જેમ હત્યારાઓ બળદ
કસાધને આલે.

ઝૂલ.

તેમ પીતા માહરે કરી, મને દુખદારી, એ ફેર ગયો તે,
મરી કરી દુખ દારી, છાતીમાં બડા બજે કઈ શું શેખી;
હું લાજ મઈ છું નાના કંથને દેખી, જેવું ચંદ્ર તણું છે તેજ,
એવું મુજ તેજ કોમળ છું અંગે, મુઝો લાલક એતો નથી.
માહરી સંગે, ઓ ભગવાન. ૪ જેવી કંથ વીનાની નાર,
એવી આ વાર, મને પણ જાણો; હું પડી કથીરની સંગ.

મોતીનો દાણો, મારે વહે ચક્ષુએ નીર બીજે છે ચીર
ચોળી પણ બીજે, એ બાળ કંથને જોઈ, દીલ નવ રીઝે.

જીલ.

વળી સાસુ મારે બોલ, ધણેરા મુજને તુ પળવેછે મુજ
બાળ થયું શું તુજને, મારો જીવ બળે છે મેજ, કરે શું ખાઈ,
ખાઈ, સગી નણદીને હું કહું, મારો તુજ ખાઈ શું કરે
ઈશ એ હાથ હવે શું જેહેર ખાઈ મરવું. પડી દુખ
ફરીમાની માંચ રહ્યું છે રડવું. એ ભગવાન. ૪ મારે મન
થાય છે ખાખ, ઉડે જેમ રાખ, જનમ શીઘ્ર આપ્યો, પ્રભુ
મારે કરમે ક્યાં પીડમાને થાપ્યો. મેં કર્યાં નથી કાંઈ પાપ
જગતના બાપ. ગુન્હો શો પડ્યો, તેં મુજ અમળાને કાજ,
એવો ક્યાં ધડીયો.

જીલ.

હું હતી કદી વીધવાતો આપી સારુ, એ જોઈ ફેકટનો
કંથ બળે મન મારે, ધણું થાય છે ચીત રમવાને જરી,
પણુ રહું છું અટકી લાજ કુલની ધારી, મને ધણો
કામનો તાપ કહું છું આપ, નથીરે બમાતુ, મારે વીર્ય પીઝ.
કરે, નથીરે દમાતું; એ ભગવાન. ૫ હું જઉં મહીયરની
માંચ બ્રાતને ત્યાંચ નવી કો વારી; મારી ભોળાઈ મારે
બોલ ધણા દુખકારી, હું મનમાં સમજી રહું હુંકારા સહું
બોલ હાશીના, હવે કાંઈ નથી ઉપાય વીના ફાંશીના.

જીલ.

એ મથ હવે તો શુભ પતી કર મોટો, તુજ ધર જોડા
વર તણો પડ્યો શો ટોટો, મારો પાપી હતો જે બાપ.

પણ્યો દત્તારો, તેણે ક્યો નહી વીચાર, જસ કંઈ સારો.
 કહે છે જે કાળીદાસ ઇશની પાસ જોઈયું તું કરજે અમળાની;
 અરજ કાનપર ધરજે, ઓ લગવાન, પતી નાદાન,
 નથી કંઈ સાન જનમ કેમ કાઢું હું નાના કંઈની નાર,
 દુખ ક્યાં કાઢું.

લાવણી ૩ છ.

ભરયાર પ્રાણુ આધાર મુખ દેનાર ગયો ક્યાં ઉડી, તુજ
 વીના નાથ મારી દસા થઇ છુટી તુજવીણુ મુજને પ્રાણુ,
 ગમે નવ જાણુ, કર શું હાથે, સુકી મુજને એકલી, ગયો
 તું ક્યાં. ખારીતું દુખ તેં યાર ધર્યું ન સમાર, ગયો
 ક્યાં તું ચાલી, તુજવીણુ ગાલની ઉડી ગઇ સહુ લાલી.

લાવણી ૫ મી.

હલ ખટાઉ ચાંદ મગનમેં સુરત પાક મોતી આલાં, ખીરમા
 મા મોહના રાણીને મહોખતકા હાંસાં ઠાલા, દીલી સહેરકા વખત
 ખટાઉ ધન દોલત સારી માયા, ખીસ વરસડી ઉમર દરમીયાન, ઇ.
 સક બાજમે ખીરમાયા, ચાર તરેહડી ચાર વખત પોસાક બની
 કંચન કાયા, બાંધી ઠાલ સમસેર સીપાઇ મુસાફરીકા વેસ લીયા,
 સુબરાત અમદાવાદ સહેર દેખકર સીપાઇ ખીરમીયા, ધુપકા ભેકર દી
 માનીસે બેઠ જરી આરામ પાયા.

જુલિ,

તાલેવનકે બાગ કુવેપર ધડાબરા મીઠા પાની, સો દોસો બાહે-
 લીમેં ચમક રહી જઈ ચાંદણી ચાંદની, શીર સુનેકા ધડાઇ જલ લ-
 રનેક મોહના રાણી નજર પડા મહાજુસ મુસફર પછી સાન સોખત

વાની; મંદીલપર શીર પેચ તુરા કુલ જડાવ મોતનકી, મારા ખીર-
માયા મોહના રાણીને મહોત્તના કાંસા ડાલા, છેલ ખટાઉ મોહના
રાણી બધ દીવાની ડોલ દેખ ઉસ પછીકા, કીયા રાગ કીયા અ-
મારે બાદશાહ જાદા હો કયાકા, અજબ ખુદાને હેર બનાયા જોડ
કીસી હક તાલેકા, આગે કહાંસે કહાં જાનેકા મુકામ કીસમત વાલેકા
મોહના નીશંક હોકર સંગ છોડ સખ શહેર લોકા, ધમક ચમક કર
આપ સામને બાણ ચોડયા નેનુકા, ચતુર સાગર આદરસે પુછે કહાંસે
આગે પરદેશી, કોન તુમારા બતન ઠીકાના કીસ વસ્તિકે રહેવાશી, કરો
મુલક્તા કરકે દીલકી બાત મીઠી ખાસી; કરો બંદગી કબુલ આજકી
રેન તુમારી હોઉ દાણી; રંજ બંગલેમે આરામ કરના નરમ બીજાન્ય
ચોખાલા, બોરમાયા મોહના રાણીને મહોત્તકા કાંસા ડાલા છેલખ-
ટાઉરે ધોના કુછ ના રખતા દીલમાં, કોવ વચન લેવો મારા; સચકે
શીર ખુદા વાલી જુઠકે દુનીઆના ઘેરા, ધર ખાવાંદ પરદેશ બચે હે
ગુજરી ગએ વરસો બારા. સાસુ બીચારી પડી એકલી માલ ખખના
ખોતેરા સુરન દેખકર દીવ લલચાયા હોજો મોહના પયારા લાખ
રૂપેકી રમુજ સેજ પર ચલો ઉઠો દેખો ડેરા.

જીલ.

સહુ ઉડી ગયુ મુખતણુ તુર હો પ્યારા તુજબીણુ નેત્રથી વહે
આંસુની ધારા ઉરમાળ મધ સુકાઇ શક્તી નવ કાંઇ લયડીયાં આવે,
અરે હીડતાં આંધઓ મુખ દેવણુ બરથાર જીવન આધાર પયાર કેમ
વાક્યો બીજ કાંઇ પયારી સાથ પયાર જઈ જોડયો; દીન રાધ
દુખમાં રહુ, કુવામાં પડુ મરે કે જુડી તુજ વીના
નાથ મારી દશ્ય થઇ જુડી દુખમાં કાજ દીપે.

નવ આજ અરે કાંઈ આરા; હું અભાગનીનો હાથ ચડે
કોઈ તારે; પીડે પતી મુજને કામ આકરે જામ નથી
રહેવાતુ આ કામજિનું કષ્ટ નથી સહેવાતું.

ગુણ.

આવે નહી આંખની માંહે ઉંચ લગારે, તમ વગર સ્વામી,
થાય શોયના ભારે કાગળુ ફેલાને ખાય, મદા અત્યારે,
ભેદીને દુખ ટાળે. કહો કંઈ ક્યારે છાંટી અમરન રૂપી
નીર નણુદના વીર જુઓ મરે ગુરી તમ વીના નાય
મારી દશા થઈ ભુડી મનમાં અતીશે મુઝાડિ બહુ ખીજાડિ
ધર કયણુ ધીરે; તું છાંટ ધીરજનું અને નાય કુમુ નીરે,
સજવ નવ દે શણુગાર અરે ભરથાર, સગાં વહાલાં કે,
કયમ ગાળ કુખમાં દીન પધગજો,

ગુણ.

નવ મેશ આંખની માંહે આંજલા દેરે નવ શુંવું ખાટલાપરે.

એમ સહ કહેરે મુજ કાન હોઈની કરચુ પણુ માસ
જરવા દીસે શણુગાર વીણુ ઓ પયારા ખાવળીઆ જેવા હાથ દીસે
છે નાજ વીનારે ચુડી તુજ વીણુ નાય માહરી દશા થઈ ભુડી, મુજ
સહીપનીઓ સરવ ધરીને ગંલ ઠમકતી ચાકે નીજ પતીશું વાનો
કરે હર્ષમાં મહાસે આવે નીત્ય પાન સોપારી પ્રાણુને પયારા તે મુખ
જોઈ ચર ચરે છાતી નીત્ય રીઠે તે મારી.

